

«ESCOMBRO PER LA PÀTRIA, SENYOR...»

Sense excepció, la premsa propaga aquests dies un mot: EXIGÈNCIA, com si fos una divisa comuna. Davaners o saguers, els catalans sembla que s'hagin posat d'acord per inscriure aquestes nou lletres de l'alfabet a la bandera, i arriben a creure que al moment del Fet no hi haurà cap ciutadà minimalista o maximalista que no dugui al trau una insígnia amb el mateix mot.

Tenim la sensació, pel to dels articles que publica la premsa solvent, ciutadana i comarcal, pel tema de les converses més freqüents entre pagesos i ciutadans, que el Catalanisme, en la seva accepció genèrica, ultra ésser una política, passa a ésser, per la voluntat dels millors, una moral.

En pocs dies, en diaris catalans de matís divers hem llegit profusament els mots *competència, solvència, responsabilitat* i llurs homònims i equivalents en articles dedicats a parlar de l'«endemà de la implantació de l'Estatut». Uns i altres, tradicionalistes o futuristes, convenen a acceptar com una realitat la conversió en corpori i tangible, el dia mateix de la implantació de l'Estatut com a assaig de règim autònom, del mite d'una transformació social i ètica dels catalans.

Arribem a tenir la il·lusió que, àdhuc individualment, farem tots *una altra cara*, com les noies enamorades. I que, col·lectivament, ens tornarem tots «més competents», «més solvents», «més responsables», més EXIGENTS. Puix que aquest és el mot: exigents. S'haurà acabat l'orgia sentimental que ens feia ésser a tots coristes d'un mateix orfeó gemegaire. S'haurà acabat d'ésser condescendents amb tanta d'incompetència.

Per amor de la Pàtria...

A l'hora de bastir de nou el nostre edifici ens caldrà ésser durs amb nosaltres mateixos i amb els altres. Haurem de tenir sempre present que, d'una part de les adversitats que cauran damunt nostre, ja no en podrem fer responsables ningú més sinó a nosaltres; que en alguns aspectes de la vida ciutadana i nacional la nostra responsabilitat serà absoluta.

Aquesta decisió, aquesta lluita contra la incompetència, aquesta exigència envers nosaltres mateixos i envers els possibles pertorbadors de la tasca de reconstrucció (que potser sortiran dels nostres mateixos rengles) seran principalment corporatives. No ens referim precisament, tot i ésser-hi compreses, a les corporacions oficials, ans bé a les professionals. No ens referim, tampoc a pressions patriòtico-sentimentals, per tal com el

millor patriota serà, d'ara endavant, aquell qui en l'ordre de la seva activitat professional, intel·lectual o tècnica, realitzarà bé la seva obra. Com en els temps d'En Prat de la Riba, Catalanisme voldrà dir amor a l'obra ben deixada.

La iniciativa corporativa, des del punt de vista de la regeneració social i ètica de Catalunya, suposarà la desqualificació, dins de cada organització professional, dels incapaços. Els veritables adversaris, en l'hora de la seva reivindicació, seran els mals arquitectes, els mals metges, els mals professors, els mals paletes, els mals periodistes, els mals enllustrabotes, els mals advocats, els mals teixidors, els mals buròcrates, els mals xofers, els mals artistes, els mals hostalers, etc., etc.

L'obra ben feta per amor de Catalunya: heus ací el lema del català nou. No pas escuts de Catalunya plantats a les façanes d'una casa per a dissimular la indigència de l'arquitecte que l'ha projectada, ans la casa realitzada tenint en compte les exigències de l'urbanisme nou, de l'estil i de la dignitat de l'ofici. No pas músics que es facin aplaudir amb himnes al porró o a l'espardenya, ans que universalitzin amb llurs produccions el nom i l'esperit de la terra. Ni advocats que ensarronin les masses amb oratòria municipal. Ni metges que obrin llurs policlíniques com un pirata preparava els paranys. Ni versificadors neulits o de mala jeia.

El vell patriota ha callat fins ara i ha sacrificat el seu idealisme per amor de la solidaritat. El nou s'ajustarà amb aquells qui acceptaran aquesta versió del patriotisme, a la vegada local i universal, profundament humà.

Us plau conèixer un fet? Uns nostres companys es van meravellar, en terres de Baviera, de l'extremada, gairebé inconcebible, pulcritud amb què un veí escombrava la vorera d'un edifici. «Amb el mateix endreç amb què un joier treu la pols dels aparadors...», diuen els nostres amics. Tan exagerada era, als ulls dels nostres compatriotes, aquella delicadesa d'escombrador, que no van saber resistir la temptació de preguntar-li per què escombrava amb tanta de solemnitat.

—Escombri per la pàtria, senyor...

Ens cal un exemple de més vivor?

J. V. Foix
[2-IX-1932]